

verba q̄ ibi continētur. id in q̄ram si poterimus cognoscere si dictus liber et verba et dicta que ibi dē continētur: sint dei vel hominis: creature vel creatoris. **Ad** cognoscendum autē hoc: oportet ponderare et cōsiderare ipsa verba q̄ ibi continētur in se. et oportet cōsiderare modū et formā et cōditiones verborū: et qualiter dicunt. **Et** etiā oportet cōsiderare modū et formā loquendi ipsius dei creatoris q̄ ei convenit. et etiā oportet cōsiderare modū et formā loquendi creature q̄ ei convenit. **Deinde** oportet cōparare ipsa verba ad deum creatorem et ad ipsam creaturā: et videre si modus et forma et cōditio ipsorum verborum convenit deo creatori vel creature. **Considerandum** est ergo primo: q̄ ipse liber biblie habet singularē modum. quia in ipso non sunt probationes: nec rationes: nec argumentationes ad probandum illa q̄ ibi dicunt: sed simpliciter absq̄ probatione omnia dicit et affirmat: et dicit ita esse simplici verbo sine probatione. et tamen illa que ibi dicuntur et affirmant esse vera: indigerēt maximis probationibus et rationibus ut crederentur et affirmarentur ab hominibus: quia homines non possunt credere nec affirmare talia verba per se. quia non sunt per se manifesta: nec per se cognita. **Alij** autē libri aliter procedunt. quia probant omnia q̄ ibi dicuntur per rationes et argumentationes. et incipiunt ab illis q̄ per se sunt manifesta ad sensum. **Liber** autē biblie a principio incipit: **In** principio creavit deus celum et terrā. **Etiā** affirmat deum esse: affirmat deum creasse celū et terrā. affirmat mundum habuisse principium: et nihil probat: nec hec sunt nova per experientiam. imo contra experientiam. **Uj** licet aliqui libri dicant deum esse: tamen hoc probant per multas argumentationes. **Quia** philosophus Aristoteles fecit octo libros philosophorum ad probandum solum hoc. scilicet deum esse. et etiā fecit in methaphisica duodecim libros ad probandum deum esse. **Sed** liber biblie incipit in hoc q̄ dicit deum esse: et ibi facit suum principium sine probatione. **Quod** significat hoc q̄ omnes alij libri non laborant nisi ad probandum et certificandum deum esse. et liber biblie incipit ibi sine aliqua probatione et certificatione. **Quid** significat iste modus dicendi

Singularis modus biblie

di biblie ipsius: **Et** quid hoc significat: nisi q̄ ille qui loquitur in biblia: et dicit illa verba: est tante auctoritatis q̄ ei debet credi simplici verbo absq̄ aliqua probatione. absq̄ aliqua alia certificatione: absq̄ aliquo testimonio. et q̄ sola sua auctoritas est tota certitudo: et probatio et testimonium ipsorum verborum. et q̄ sua auctoritas. scilicet loquentis talia verba: excellit omnes rationes: et superat argumentationes: omnes probationes: omnia testimonia. et per consequens quod probat sua auctoritas sola: et suum simplex verbum plus q̄ omnes alij libri: et q̄ omnes rationes omnium aliorum librorum: qui probant deum esse. **Et** per oppositum quia alij libri probant per rationes: per argumentationes: significatur q̄ ille qui loquitur non est tante auctoritatis: q̄ ei debet credi per suum simplex verbum. **Duo** ergo sunt modi dicendi et loquendi. **Unus** est dicere siue docere et loqui sine probatione: absq̄ argumentatione et ratione. **Alius** est dicere et loqui cum probatione: cum argumentis et rationibus. **Primus** modus est auctoritatis: dignitatis: excellentie: honoris: maiestatis: dominationis: potestatis et superioritatis. **Et** sicut sunt duo modi dicendi et loquendi. ita sunt duo modi credendi et probationabiliter. **Unus** est credere verbis simpliciter et dicit absq̄ aliqua probatione et argumentatione: sed per solā auctoritatem dicitis et loquentis. **Alius** modus est credere per rationes et probationes. **Omne** ergo quod credimus vel credimus per auctoritatem dicitis: vel rationem probantem. **Et** quoniam iam probatum est ex parte honoris: q̄ modus credendi verbis dei est. scilicet credere verbis eius primo et per se absq̄ probatione: absq̄ testimonio. sed solum quia ipse dicit. **Iste** enim est modus credendi qui ei debetur et convenit. **Et** etiā sequitur q̄ modus dicendi et loquendi dei in quantum deus est: debet esse loqui simpliciter: sine probatione: sine argumentatione: sine rationibus: tanq̄ existens dominus omnium: et imperator et rex: tanq̄ habens omne dominium: omne imperium: omne mandatum: omne preceptum: et nihil habens supra se: sed omnia infra se. **Ergo** cum liber biblie incipiat loqui per tale modum et formam. et ita procedit continue in toto processu suo. et talis modus soli deo convenit: et taliter ei credi debet

Ratio ad q̄os

Duplex modus loquendi.

Duplex modus credendi.

Tit. cxi

Ergo bet. sequit q̄ modus loquēdi ipsi⁹ biblie
biblia ē arguit ⁊ pbat et ostendit librū biblie esse
liber di. dei et a deo. et q̄ deus dicit illa: et q̄ sunt
verba creatoris ⁊ non creature: nisi crea-
tura loqueret ex parte dei. ⁊ hoc idem est.

Primo Siue enim deus loquat̄ p̄ se sive p̄ crea-
turam: semp loquit̄ deus. Et p̄ sequens
sequit̄ q̄ liber biblie magis est credibilis:
et magis debemus ei credere. quia nihil
pbat: sed simpliciter loquit̄: q̄ si p̄baret.
q̄ in hoc significat q̄ deus est locutus: ⁊
dicit illa v̄ba. Et quia nos debemus cre-
dere quicquid deus dicit: eo quia ip̄e dicit.
ideo debemus magis credere verb̄ et di-
ctis biblie quia non p̄bant: q̄ si p̄baretur.

Secūdo. Et ulterius sequitur: q̄ dum minus
pbat magis pbat: et magis se reddit vera-
cem. quia magis significat q̄ est a deo: et

Tertio. q̄ deus locutus est. Et exinde sequitur q̄
magis sunt credibilia v̄ba et dicta biblie:
et magis vera et solida et firma: ⁊ ab om-
ni dubitatione remota: q̄ alia verba alio-
rum librorum. de tanto de quanto aucto-
ritas dei loquentis. excedit ⁊ superat om-
nes rationes: omnes argumētationes ⁊
omnes probationes omnium aliorum li-
brorum qui sunt hominum. imo nulla ē
comparatio. Et ex istis apparet summa

Conueni-
entia li-
bri crea-
turaz et
libri bi-
blie sup̄
ip̄logo.
concordia: summa conuenientia inter li-
brum nature seu creaturarum: et inter li-
brum biblie. quia liber creaturarū dicit
q̄ debemus credere deo primo et per se ⁊
simpliciter absq̄ probatione solum. quia
ipse dicit: et talis est modus loquēdi dei si-
ne probatione: et ip̄e liber biblie ita loq̄-
tur et ita procedit. Unde ip̄e creature q̄
a deo sunt summe cōueniunt: summe cō-
cordant cum verb̄ dei: et verb̄ biblie. quia
ipse creature in nullo fundantur: in nullo
sustentantur nisi in solo deo immediate. ⁊
ante se nihil h̄nt nisi deum. Ita ipsa ver-
ba et dicta dei et ipsi⁹ biblie in nullo fun-
dantur: in nullo sustentantur nisi in sola
auctoritate immediate. quia non fundan-
tur in aliqua p̄batione nec argumētatio-
ne. Et sic in hoc significatur q̄ sicut crea-
ture sunt immediate a deo: q̄ etiaz verba
biblie sunt immediate a deo. Et quoniaz
certitudo ⁊ firmitas et soliditas veritat̄
is ipsi⁹ biblie sanctissime oritur ⁊ depen-

det et sola dei auctoritate infallibiliter: et
in ea solum fundat̄. eo quia ip̄e dicit. seq̄-
tur q̄ nullus potest credere et adherere v̄-
bis sacre biblie: nisi primo cognoscat de-
um esse: ⁊ cognoscat ipsum esse veracem:
et non posse mentiri. quia qui non h̄z no-
ticiam de deo: nō potest cognoscere v̄rū
biblia sit liber dei. Et p̄ sequens si non
cognoscit q̄ sit dei: non credit ei. quia nō
probat nec p̄cedit p̄ rationes. Et p̄ conse-
quens creditur: q̄ liber creaturarū: d̄z p̄-
mo sciri: anteq̄z homo veniat ad librum
sacre scripture. quia liber creaturarū do-
cet cognoscere deum: et suas pp̄rietates:
⁊ suū modum. Et ideo liber creaturarū
est porta: via: ianua: introductorius: et lu-
men quoddam ad librum sacre scripture
in quo sunt verba dei. et ideo ille p̄sup-
ponit istum.

Sequit̄ alia p̄batio ad p̄bandū q̄ de
us dixit verba scripta in biblia.

Titulus. cccij.

P Reterea alia p̄batio q̄ de⁹ di-
cit verba que sūt in biblia. Quia
liber biblie procedit per modum
precepti et prohibitionis: p̄ modum p̄-
missionis et cōminationis. Unde p̄ci-
pit et prohibet et promittit p̄missiones
eternas et beneficia eterna: et cōminat
penas eternas: ⁊ eterna mala: que finem
non h̄nt. Precipit enim et monet ⁊ exhor-
tatur: et dat p̄cepta omnibz hominibz
vt faciant bonum: et sint boni: promittē-
do vitam eternam ⁊ beneficia perpetua:
⁊ phibet ne faciāt mala: cōminādo de pe-
nis eternis ⁊ malis perpetuis. Sed iste
modus loquēdi ⁊ dicēdi. s. p̄ modū p̄-
cepti: cū phibitione: cū p̄missione bono-
rum eternozū: ⁊ cōminatione penaz eter-
narū nulli creature cōuenit: sed soli crea-
tori conuenit: qui solus h̄z p̄ceptum et
mandatū: dominū ⁊ phibitionē sup̄ om-
nes homines. ⁊ qui solus potest p̄mitte-
re dare beneficia eterna: ⁊ cōminari ⁊ da-
re penas eternas: ⁊ p̄nitōes eternas ip̄is
hoibz. Que enī diceret creatura: ego iudi-
cabo oēs hoīes ī die iudicij: ⁊ dabo vni-
cuiqz iuxta opa sua. bonis bona: mal̄ ma-
la: Que enī esset illa creatura que ex se ip̄a
⁊ ex sua auctoritate cōminaret omnibus

Pr̄ia rō

Joh. v.
Matt.
xxv.

Et quid h̄c significat
quod in biblia dicitur
auctoritas q̄ dicitur
ab ip̄o deo: quia ip̄e
dicit illa: et q̄ sunt
verba creatoris ⁊ non
creature: nisi creatura
loqueret ex parte dei.
Et hoc idem est. Siue
enim deus loquat̄ p̄ se
sive p̄ creaturam: semp
loquit̄ deus. Et p̄
sequens sequit̄ q̄ liber
biblie magis est credi-
bilis: et magis debemus
ei credere. quia nihil
pbat: sed simpliciter
loquit̄: q̄ si p̄baret. q̄
in hoc significat q̄ deus
est locutus: ⁊ dicit illa
v̄ba. Et quia nos debemus
credere quicquid deus
dicit: eo quia ip̄e dicit.
ideo debemus magis
credere verb̄ et dictis
biblie quia non p̄bant:
q̄ si p̄baretur. Et ulterius
sequitur: q̄ dum minus
pbat magis pbat: et
magis se reddit veracem.
quia magis significat
q̄ est a deo: et q̄ deus
locutus est. Et exinde
sequitur q̄ magis sunt
credibilia v̄ba et dicta
biblie: et magis vera et
solida et firma: ⁊ ab
omni dubitatione remota:
q̄ alia verba aliorum
librorum. de tanto de
quanto auctoritas dei
loquentis. excedit ⁊
superat omnes rationes:
omnes argumētationes
⁊ omnes probationes
omnium aliorum libro-
rum qui sunt hominum.
imo nulla ē comparatio.
Et ex istis apparet
summa concordia: summa
conuenientia inter librum
nature seu creaturarum:
et inter librum biblie.
quia liber creaturarū
dicit q̄ debemus credere
deo primo et per se ⁊
simpliciter absq̄ proba-
tione solum. quia ip̄e
dicit: et talis est modus
loquēdi dei sine proba-
tione: et ip̄e liber biblie
ita loquit̄ et ita procedit.
Unde ip̄e creature que
a deo sunt summe cō-
ueniunt: summe cō-
cordant cum verb̄ dei:
et verb̄ biblie. quia ip̄e
creature in nullo fun-
dantur: in nullo susten-
tantur nisi in solo deo
immediate. ⁊ ante se
nihil h̄nt nisi deum. Ita
ipsa verba et dicta dei
et ipsi⁹ biblie in nullo
fundantur: in nullo sus-
tentantur nisi in sola
auctoritate immediate.
quia non fundantur in
aliqua p̄batione nec
argumētatione. Et sic
in hoc significatur q̄
sicut creature sunt
immediate a deo: q̄ etiaz
verba biblie sunt
immediate a deo. Et
quoniaz certitudo ⁊
firmitas et soliditas
veritat̄ is ipsi⁹ biblie
sanctissime oritur ⁊
dependet et sola dei
auctoritate infallibiliter:
et in ea solum fundat̄.
eo quia ip̄e dicit. seq̄-
tur q̄ nullus potest
credere et adherere
v̄bis sacre biblie: nisi
primo cognoscat deum
esse: ⁊ cognoscat ipsum
esse veracem: et non
posse mentiri. quia
qui non h̄z noticiam
de deo: nō potest
cognoscere v̄rū biblia
sit liber dei. Et p̄
sequens si non cognoscit
q̄ sit dei: non credit
ei. quia nō probat
nec p̄cedit p̄ rationes.
Et p̄ consequens
creditur: q̄ liber
creaturarū: d̄z p̄mo
sciri: anteq̄z homo
veniat ad librum
sacre scripture. quia
liber creaturarū docet
cognoscere deum: et
suas pp̄rietates: ⁊ suū
modum. Et ideo liber
creaturarū est porta:
via: ianua: introductorius:
et lumen quoddam
ad librum sacre
scripture in quo sunt
verba dei. et ideo ille
p̄supponit istum.

Datt.
xi
Isa. l.
vi.
Joh. v.
Dath.
xxv.

Scii. vi.

Probat
 a suffici
 entidini
 si de q
 ba bib
 lie dice
 rit deus

Ti. cl.
xxix

hominibus: presentibus et futuris de
 penis eternis. et diceret se iudicare omnes
 homines: et omnia facta et verba et cogita
 tiones hominum. et omnia simul discutere et iu
 dicare. sicut scribitur in libro **Isaie**: Que
 creatura diceret. ego resuscitabo oēs ho
 mines simul: et dabo bonis vitam eternam
 et malis eternam penam: Que esset illa crea
 tura que precipet et prohiberet et daret prece
 pta et prohibitions omibus hominibus: promissio
 nibus et cominationibus eternis: et que promitte
 ret omnibus bonis operantibus vitam eternam. et ma
 le operantibus punitionem eternam: Que esset il
 la creatura que poterit dicere: **Delebo om
 nem hominem de facie terre: et inducam aquam
 diluuii super terram.** sicut scribitur in libro
Genesis. Que etiam esset illa creatura que
 propria auctoritate prouocaret: inducere
 ret et moneret omnes homines ad bonum
 et ut essent boni: et reuocaret a malo quoniam
 tum fieri potest. modo per precepta: modo
 per exhortationes et cominationes terribi
 les: modo per promissiones eternas: **Et**
 apparet quod cum verba sacre scripture sunt ta
 lia ut dictum est et apparet per processum su
 um: quod nulla creatura ex seipsa et suamet
 auctoritate potuit dicere talia verba. Aut
 enim esset bona creatura aut mala. **Non** pot
 esse mala creatura. quia verba sacre scriptu
 re repugnant male creature totaliter. quoniam
 verba sacre scripture prouocant: inducunt
 monent quantum fieri potest omnes homines cum
 exhortatione et precepto: promissione et com
 inatione ad verum bonum hominis inquan
 tum homo est. scilicet ad verum amorem intra se et
 veram unitatem: societatem et fraternitates:
 et pacem et concordiam. sed mala creatura
 non potest ex seipsa et ex natura sua amare
 homines: nec verum bonum hominis in quantum
 homo est. nec inducere nec prouocare ipsos ho
 mines ad verum bonum hominis. imo totum per op
 positum. quia mala creatura est contra verum bo
 num hominis in quantum homo est. et illud destruit in
 quantum potest: quia mala creatura est deuiata: et
 est contra veritatem: et hinc in se radice omnium ma
 loꝝ. scilicet amoris priuati. et per omnes hinc additio
 nes et proprietates superius dictas de amo
 re sui ipsius et proprie voluntatis. **Quare** con
 cluditur quod nulla creatura mala ex seipsa et propria
 inclinatione poterit dicere verba sacre scri

pture. **Nec** etiam poterit bona creatura di
 cere verba sacre scripture ex seipsa et proprio
 motu primo. quia verba sacre scripture dicuntur
 per modum mandati et precepti: per modum comi
 nationis et auctoritatis et dominationis: ut iam
 dictum est. sed nulla creatura bona assume
 ret sibi tale auctoritatem ex seipsa: ut precipere
 ret et maderet et cominaret de penis eter
 nis. et promitteret bona seu beneficia eterna.
 quia tunc non esset bona creatura. imo presum
 ptuosa: que ex seipsa assumeret sibi tale au
 ctoritatem precipiendi et cominandi et sic lo
 quendi: que soli deo pertinet. imo esset pes
 summa et summe superba et contra deum. **Et** hoc
 non potest esse. quia bona creatura habet in se ra
 dicem omnium bonoꝝ. **Quare** concluditur quod
 nulla creatura neque bona neque mala po
 tuit primo dicere ex seipsa et propria inclinatione
 et inuenire scripturam sacram. **Ergo** re
 stat et concluditur: quod cum illa verba sunt dicta ab
 aliquo primo. et aliquis dixerit ea primo et propria
 auctoritate: quod vel deus dixerit primo et pro
 pria aucte verba sacre scripture. vel aliquis cre
 atura ex mandato et voluntate et ordinati
 one dei: et non ex seipsa. **Et** sic modus et for
 ma verborum sacre scripture ostendunt manife
 stissime quod deus dixerit verba bible: et quod bible
 est liber dei. **Quoniam** autem omnia que probant per
 librum creaturam sunt scripta in libro sacre
 scripture: et ibi continentur. et etiam illa que ibi
 continentur in libro bible sunt in libro creatura
 rum: tamen aliter et aliter. **Quia** in scia libri cre
 aturam sunt omnia per modum probationis: quia ibi
 probatur per ipsas creaturas quod ita debet facere
 homo. et probatur debitum et obligatio hominis er
 ga suum creatorem. **Sed** in libro bible om
 nia eadem illa continentur per alium modum. scilicet
 per modum precepti: et per modum mandati: per mo
 dum monitionis et exhortationis: promittendo
 cominando. **Aliud** autem est probare quod ita
 debet fieri. et aliud est precipere et mandare
 monere et exhortari cum promissionibus et
 penis que fiunt: **Hoc** enim solum pertinet aucto
 ritati et dominio. primum autem non. scilicet probare
 re. quia quilibet potest probare quod fieri debet: sed non
 mandare quod fiat. **Unde** per librum creaturam
 probatum est. quod homo debet amare primo de
 um et super omnia ex toto corde: et tota
 mente: et ex totis viribus: et quod ad hoc ob
 ligatur: et quod omnis homo debet amare

Condu
 dit quod
 us dixit
 verba bi
 blic.

De int
 lib. cre
 aturam
 lib. bi
 blic.

Ti. cl.

ergo homo non potuit hoc primo cogitare: quia creatura potuit hoc primo de deo ex seipsa. Sic posset forte cogitari vel dici quod deberet fieri homo: sed quod de facto deus sit factus homo. et quomodo: et in quo loco quod homo potuit de deo dicere vel de deo cogitare. Neque enim creatura bona nec mala potuit hoc primo dicere ex seipsa. Da la autem non potuit hoc primo dicere ex seipsa: quia hoc est ad verum bonum et exaltationem: et summam dignitatem humane nature. et maius bonum quod possit esse. Neque etiam bona creatura potuit hoc dicere primo ex seipsa. quia nulla creatura potuit hoc scire ex seipsa. Ergo si bona creatura dicit a deo habuit. quia aliter dicere non potuit. Ergo qui primo hoc dicit et reuelavit de seipso: et a deo primo reuelatum fuit. Sed cum totum testamentum novum sit plenum istis verbis. quod deus factus est homo. et homo non primo dicit. ergo deus dicit. Item quod virgo concipiat in utero suo puerum sine viro: et quod pariat ipsum puerum existens virgo: et permanens virgo post partum. quod homo potuit hoc primo cogitare: aut dicere: aut affirmare. cum hoc sit contra usum humanum. et nullo modo possit cogitari aut cadere in cogitatione hominis. que mulier potuit hoc primo cogitare ex seipsa. Ergo sequitur quod qui primo hoc dixit vel reuelavit. scilicet quod virgo concipiat et parere. vel deus fuit vel ex parte dei dixit. Sed hoc scriptum est in libro biblie. scilicet in nouo testamento. scilicet quod virgo concepit et peperit: et post partum virgo permansit. et quod ita factum est. Ergo sequitur quod si ibi est: quod aliqua dicit hoc de seipsa. scilicet quod ipsa concepit filium sine viro. et peperit permanens virgo. sequitur quod ita est factum et quod verum est. quia ipsa mulier que hoc dicit non potuit hoc primo cogitare ex seipsa. quia hoc est contra omnem estimationem: et contra omnem experientiam consuetam. Ergo si dicit et ex seipsa cogitare non potuit. sequitur quod dicere non potuit nisi quod sensit per experientiam. et vidit in seipsa quod ita factum est. ergo prius factum est in seipsa quod dicit. quia aliter dicere non potuit. Si autem ideo dicit quod sibi reuelatum est. quia ita deberet fieri. quia solus deus potuit hoc reuelare. vel aliquis ex parte eius. sequitur etiam quod ita est. quia a deo dictum est.

Si ergo dictum est hoc quod deus concipit et peperit. sequitur quod ita factum est. Et si ita factum est: a solo deo factum est. vel ergo deus dicit et reuelavit quod ita fieret. vel si deus non dicit vel reuelavit: et aliam mulier dicit. sequitur quod ideo dicit. quia in ea deus hoc fecit priusquam ipsa dixerit. Sic ergo vel hoc est a deo dictum et factum. prius dictum: postea factum. vel est a deo primo factum. et postea a muliere dictum. et sic semper necessario est a deo. Et sic quia hoc dici non potuit a muliere: nisi prius deus hoc fecerit. nec deus hoc dixerit nisi quod ita fecerit. sequitur quod ita factum est. Preterea que creatura: quis homo potuit cogitare in corde suo et dicere: quod substantia panis inuisibilis sub colore latens et sub accidentibus: convertatur et mutetur substantia: liter in corpus humanum viuum. et vinum convertatur in sanguinem humanum viuum. Nulla enim creatura potuit hoc primo cogitare nec dicere: et tamen dictum est scriptum in nouo testamento. Ergo sequitur quod deus dicit hoc. et supra homines est hoc primo cogitare vel dicere. Preterea quod homo potuit primo cogitare vel dicere ex seipso: quod deus creauit mundum: dicens tepus. et quando creauit modum et formam et ordinem. sicut scribitur in antiquo testamento in primo libro: vbi scribitur tempus et modus et forma creationis: et ordo omnium creaturarum. Hoc enim nullo modo potest sciri ab hominibus: nisi aliquis ei dixerit. scilicet quod mundus tali tempore inceperit. Quamuis autem potest probari quod mundus sit creatus: et quando fuerit creatus. et quod anni fuerunt quod mundus est creatus: ponendo certum numerum: nullo modo potest hoc scire homo ex se neque probare. Oportet enim quod ille qui creauit mundum hoc dixerit. Neque enim primus homo hoc dicere potuit: neque aliquis alius post eum. Potuit enim primus homo scire de seipso quomodo creatus fuit: sed quomodo alia creatura sunt que precesserunt ipsi: hoc scire non potuit. Unde scribitur quod primus homo inter omnes creaturas vltimus fuit: et quod sexta die formatus fuit. Non enim scire potuit quod illa dies qua ille formatus fuit erat sexta et quod non precessissent nisi quinque dies: nisi

Job. i.
Lu. i.

Lu. i.

Datt.
xxvi.
Darc.
xiiij.
Lu. xxij
Job. vi.
Scri.

Titulus. ccciii

facit maximā iniuriā deo et libro suo et vbi eius. qz vult ire et intrare in librū dei contra naturā et modū libri et dei. Et iō ne cesse est qz talis repellat a libro dei et liber sibi claudat: et secreta libri nō videat: eo qz iniuriavit librū et deū cui est: et reputat ipm posse mēiri. Et h̄ est p̄mū qd̄ cōcludit de libro dei. ¶ **U**terius cōcludit de libro qz dei est et de^o dicit: qz nihil p̄t esse falsuz in eo: et nihil p̄t esse inutile: nihil supfluum: nihil diminutuz: et iō nihil est ibi cōtemnendū: nihil respuēdū: nihilqz iniquum. **U**teri^o cōcludit de necessitate: eo qz deus dicit verba in dicto libro p̄tenta: qz oīa verba implebunt: et nihil remanebit incōpletū. qm̄ deus nihil p̄t facere contra suum honorē. **U**n̄ si nō cōplerentur verba dei: ip̄emet mendax esset. **I**deo p̄pter suū honorē necesse est qz oīa v̄ba impleant postq̄s verba dei sunt et ip̄e dicit. **S**i enim q̄libet hō q̄ntūcūqz modicus nō vult qz verbum suuz mendax sit: sed impleat. quanto maior est dñs: tanto magis vult verba sua impleri: et nō retrocedere. imo vñ^o rextitius exponeret totum suum regnū q̄s verbū suū nō impleatur. **Q**uanto magis ḡ deus adimplebit verbum suū illa q̄ dicit cū sit omnipotens. **U**teri^o cōcludit qz postq̄s deus habet librū: et v̄ba dei sunt in mundo: et de^o locut^o est: qz hō debet obligat^o et tenetur diligere et amare deū et v̄ba dei: q̄ p̄cesserunt de ore suo. **U**n̄ qz hō d̄z amare deū p̄mo et sup oīa vt p̄batū est. sequit^o qz etiā debet amare v̄ba sua. **E**t qz nihil magis ppinquū deo q̄s v̄bum suū. qz v̄bum suum representat ip̄m met. et nihil magis p̄tinet deo q̄s v̄bum suū. qz exire de ore suo. et p̄ oīs nihil maius: nihil excellentius: nihil nobilius: nihil p̄ciosius: nihil melius: nihil potentius: nihil amabili^o q̄s v̄bum dei. **E**t p̄sequens sequit^o qz v̄buz dei est sup omēs creaturas: et excellit omēs creaturas: et magis ppinquū est deo: et magis p̄tinet deo q̄s omēs creature. **I**tē sequitur qz sicut hō tenet amare deū. ita debz amare v̄bum suū representans eū. **E**t sicut deo tenet dare omnē honorē. ita tenetur dare v̄bo dei oēm honorē et oēm gl̄iam et omnem laudē. et debet se exponere ad mortem p̄ verbo dei. **E**t sicut debz amare deum plus q̄s omēs creaturas et q̄s seipm. ita debet amare verbū dei plus q̄s oēs creaturas et q̄s seipm. **E**t p̄sequens hō debet cauere sup omīa ne cōtemnat: ne iniuriet: ne offendat verbum dei. **E**t p̄ oīs sequit^o qz postq̄s hō habet in seip̄o locū in quo p̄t recipi verba dei. s. ip̄m cor: debz recipere in corde verbuz dei: et p̄parare cor suum ad recipiendū verba sua. **E**t nulla alia v̄ba debet p̄mo in corde suo recipere: sed debet implere totū cor suum de v̄bis dei. **E**t ideo hō si recipiat p̄mo in corde suo alia v̄ba q̄s v̄ba dei. tunc facit maximā iniuriā deo et v̄bis eius. qz expellit verba dei de sua domo: de suo loco pprio eis debito. et ponit ibi alia v̄ba. **E**t quia etiam verbū dei representat deuz: et exire de ore dei: et mittitur a deo. sequit^o qz q̄ recipit v̄bum dei in corde suo: recipit deuz. et q̄ habet v̄bū dei in corde suo: habet deuz in corde suo. et q̄ portat verbū dei in corde suo: portat deū. **E**t iō nihil maius: nihil melius: nihil nobili^o: nihil p̄ciosi^o: nihil amabilius p̄t hō habere i corde suo q̄s verba dei. **E**t quia verbum dei intrat cor hominis. et nulla alia res p̄t intrare ip̄m cor nisi ip̄m verbū. et ip̄m v̄bū p̄ncipaliter in corde habitat. iō nulla res ē magis ppinqua cordi q̄s ip̄m v̄bum habēs ingressum ad cor. **E**t qz verbū dei est viuū: sicut deus viuū cuius est et exire de ore eius. iō necesse est qz viuificet ip̄m cor et faciat ip̄m iocundū et letū. **E**t qz est calidū. qz est ardens igne amoris. iō calefacit cor: et facit ardere et inflāmari in amore. **E**t qz est rex et certū. ideo firmat ip̄m cor in veritate: et solidat et illuminat clarificat. **E**t quia est virtuosissimū et potentissimū et summe actiuū et opatiuū. ideo operat^o in corde subito et mutat ad se: et p̄regit et defendit. **E**t qz verbū dei est altissimū. ideo eleuat ip̄m cor et trahit ad altissimū. **E**t sic patent aliq̄e proprietates v̄bi dei et libri sui in q̄ sunt verba dei: et etiā q̄ liter se debet hō h̄re ad librū dei. et v̄bum dei. quoniā debet p̄mo dei librū: et studere audire: habere et legere.

tem p̄ verbo dei. Et sicut debz amare deum plus q̄s omēs creaturas et q̄s seipm. ita debet amare verbū dei plus q̄s oēs creaturas et q̄s seipm. Et p̄sequens hō debet cauere sup omīa ne cōtemnat: ne iniuriet: ne offendat verbum dei. Et p̄ oīs sequit^o qz postq̄s hō habet in seip̄o locū in quo p̄t recipi verba dei. s. ip̄m cor: debz recipere in corde verbuz dei: et p̄parare cor suum ad recipiendū verba sua. Et nulla alia v̄ba debet p̄mo in corde suo recipere: sed debet implere totū cor suum de v̄bis dei. Et ideo hō si recipiat p̄mo in corde suo alia v̄ba q̄s v̄ba dei. tunc facit maximā iniuriā deo et v̄bis eius. qz expellit verba dei de sua domo: de suo loco pprio eis debito. et ponit ibi alia v̄ba. Et quia etiam verbū dei representat deuz: et exire de ore dei: et mittitur a deo. sequit^o qz q̄ recipit v̄bum dei in corde suo: recipit deuz. et q̄ habet v̄bū dei in corde suo: habet deuz in corde suo. et q̄ portat verbū dei in corde suo: portat deū. Et iō nihil maius: nihil melius: nihil nobili^o: nihil p̄ciosi^o: nihil amabilius p̄t hō habere i corde suo q̄s verba dei. Et quia verbum dei intrat cor hominis. et nulla alia res p̄t intrare ip̄m cor nisi ip̄m verbū. et ip̄m v̄bū p̄ncipaliter in corde habitat. iō nulla res ē magis ppinqua cordi q̄s ip̄m v̄bum habēs ingressum ad cor. Et qz verbū dei est viuū: sicut deus viuū cuius est et exire de ore eius. iō necesse est qz viuificet ip̄m cor et faciat ip̄m iocundū et letū. Et qz est calidū. qz est ardens igne amoris. iō calefacit cor: et facit ardere et inflāmari in amore. Et qz est rex et certū. ideo firmat ip̄m cor in veritate: et solidat et illuminat clarificat. Et quia est virtuosissimū et potentissimū et summe actiuū et opatiuū. ideo operat^o in corde subito et mutat ad se: et p̄regit et defendit. Et qz verbū dei est altissimū. ideo eleuat ip̄m cor et trahit ad altissimū. Et sic patent aliq̄e proprietates v̄bi dei et libri sui in q̄ sunt verba dei: et etiā q̄ liter se debet hō h̄re ad librū dei. et v̄bum dei. quoniā debet p̄mo dei librū: et studere audire: habere et legere.

Comparatio verbi dei ad creaturas.
Titulus. cccv.

Secda
ppetas.

Tertia
ppetas.

Quarta
ppetas.

Ti. cccij

Nihil p̄
ciosi^o v̄
bo dei

Verbo
di debet
honor.

Ti. cccij

Qui vel
bū di re
cipit de
uz recipit

Ti. cccij

Verbū
dei viu
ficat.

Verbū
dei cale
facit cor

Titulus. cxxvi

quid sibi dare. Magis debet audire verba illius qui promittit sibi vitam eternam: quam illius qui nihil promittit nec aliquid potest dare. Multo magis debet audire homo qui est opus verba illius qui fecit eum et sui factoris: quam illius qui factus est. et magis verba domini quam serui: regis quam subditi: et omnipotentis quam nihil potentis. et illius qui de se est infinitum et omne bonum: quam illius qui habet in seradicem omnium malorum. et illi qui habet omnem hominem iudicare: quam illius qui iudicandus est. et multo magis debet delictari in studendo et legendo verba et libri dei qui creauit illum: quam illius qui creatus est. Si ergo homo facit oppositum istorum: maximam iniuriam et contumeliam facit deo creatori suo et verbis eius.

Qualiter creature et verba dei conueniunt homini.

Titulus. cxxvi.

Quia autem homo habet corpus et animam. et unum non est aliud. quia anima est intellectualis et spiritualis. et corpus terrestre et elementale: et utriusque habet suam vitam. quia aliter uiuit corpus quam anima. Quamuis enim corpus uiuit mediante anima: et ex potentia anime. attamen corpus indiget cibo et potu et nutrimento et conseruatione. Sicut autem corpus indiget cibo et nutrimento ut uiuat et nutriatur et conseruetur et augmētetur aliter paret et moreret. ita sicut anima indiget cibo et potu et nutrimento et alimēto: ut augmētetur: nutriatur et conseruetur in vita sua. qui est amor bonis: gaudium et spes et consolatio secundum deum. Et quoniam nutrimentum et cibi et alimentum debet habere conuenientiam seu conuenire cum re que alitur et nutritur. et debet intrare in rem nutriendam: et uniri cum ea: aliter non nutrit. et ideo quia corpus est terrestre et elementale. ideo nutritur. uiuit et crescit de cibis et alimentis terrestribus et elementalibus tanquam sibi similibus: qui intrant corpus hominis realiter et per suam presentiam et quibus fit bonus humor et sanguis. ita confosmiter. quia anima est spiritualis et intellectualis: et nullo modo terrestris nec elementalis. ideo nutriti et uiuere debet de cibis et nutrimentis et alimentis spiritualibus et intellectualibus et non corporalibus nec terrestribus tanquam de sibi similibus qui solum possunt intrare animam per suam presentiam. Et quia anima est ad imaginem dei fa-

cta: et nullum est medium inter animam et deum. ideo debet nutriri et alimentari de cibis et alimentis et nutrimentis diuinis qui immediate procedunt a deo. Et quia uerbum dei exiit de corde dei et procedit de ore eius et potest intrare in cor anime et eam penetrare. ideo anima debet nutriri et uiuere: crescere et sustentari in uerbis dei qui procedunt de ore eius. et solum uerbum dei est proprius alimentum: proprius cibi et proprium nutrimentum ipsi anime et cordis. Sicut ergo cibi terrestres et alimentum corpale intrant in corpus iam prius uiuum: et ipsum augmētatur: nutritur: corroborant et conseruatur. ita uerbum dei quod intrat in cor anime iam prius uiuum et uiuentem: augmētatur et conseruatur et sustentatur in amore dei et spe bona et gaudio et consolatione: et in omnibus que pertinent ad vitam anime et cordis. Ecce quam qualiter conueniunt homini et proportionantur creature et uerba dei. quia creature corporales respiciunt corpus et vitam corporalem. et uerba dei respiciunt animam et vitam spiritualem. ut sicut corpus quod est propter animam uiuit de creaturis corporalibus de nihilo factis. ita anima que est propter deum: et est ad imaginem dei uiuit de uerbo quod immediate procedit de ore dei quod est spirituale et intellectuale et diuinum. Ecce quantum propinquitas hominis ad deum: quantum assimilatio: quantum unitas: quantum dei bonitas. quia uerbum quod exiit immediate de corde dei intrat in cor hominis. uerbum quod procedit de ore dei intrat in animam hominis. Et nihil propter propinquitas deo quam uerbum eius. ideo totaliter trahit cor hominis et animam ad deum unum exiit. et facit cor hominis unum cum corde dei. Ecce quam conuenientissime dedit deus homini duo. scilicet creaturas et uerba sua. creaturas ad augmētandum: nutriendum et conseruandum corpus in uita sua. et uerba ad augmētandum: nutriendum et conseruandum animam in uita sua propria. Et ideo uerba dei sunt uerba uite et non corporis sed anime et non carnis sed cordis. Et ideo animalia bruta non possunt uiuere de uerbis dei. quia non habent animam spirituales nec intellectuales nec dei imagines. Ecce quantum distant ab inuicem cibi corporis et cibi anime. quia cibi qui nutrit corpus est corruptibilis. sed cibi qui nutrit animam scilicet uerbum dei est incorruptibilis permanens in eternum. Sicut autem homo non facit per seipsum cibos corporales: sed recipit iam factos et ordinatos a deo. ita homo non facit cibum spirituales scilicet ipsum

D. uerbum dei est cibi anime

Uerbum dei cor: roborat et conseruat animam.

Epilogo.

Uerbum dei trahit animam ad deum.

Uerbum dei est uita.

Uerbum dei est incorruptibile.

